

Onderwater in de veenweide

“In gezonde sloten is het een drukte van belang”

Sloot met krabbescheer, op een perceel van De Nije Mieden.

In gesprek met ecooloog en onderzoeker Koen Brouwer. Koen ondersteunt De Nije Mieden bij de lisdoddeenteelt.

Verschilt slootwater in veenweidegebieden van water in andere gebieden?

“Het water in veengebieden lijkt soms wel thee. Die donkere kleur wordt veroorzaakt door organisch materiaal. Veem bestaat namelijk uit plantenresten. Die zorgen tevens voor een zuur milieu. Het water in veengebieden is daardoor verhoudingsgewijs ook zuur, zeker als je het vergelijkt met rivierwater.

Tegenwoordig laat men echter vaak rivier- of kanaalwater in de polders. Daardoor verschilt water in veenweidegebieden niet meer zoveel van rivierwater als vroeger. Je vindt er daarom ook ongeveer dezelfde waterdieren als elders in Nederland.

Voorbeelden van beestjes die je veel in sloten ziet: larven van kokerjuffers, libellen en dansmuggen, watervlooien, schaatsenrijders, waterspinnen, poelslakken, mossels, bootsmannetjes enzovoorts. En dan nog vissen natuurlijk, zoals stekelbaarzen, paling, voorntjes, brasem, karpers en snoeken.”

Hoe is het met de waterkwaliteit gesteld?

“De kwaliteit van het oppervlaktewater in sloten, kanalen en meren voldoet niet aan de normen van de Kaderrichtlijn Water. Dat is een Europese richtlijn, die als doel heeft de

kwaliteit van dat water te waarborgen. Zolang je aan deze richtlijn voldoet, kan er een gezonde levensgemeenschap in het water bestaan. In Nederland is dat dus niet het geval. Dit komt vooral door te veel mest, bestrijdingsmiddelen en medicijnresten. Van bestrijdingsmiddelen en medicijnresten worden vooral de waterdieren ziek, of sterven ze. Door kunst- en drijfmestgebruik belandt er stikstof en fosfaat in het water. Veel planten- en diersoorten kunnen hier niet tegen.”

Hoe is het water in de sloten van De Nije Mieden?

“Dit agrarisch bedrijf is biologisch. Daardoor komt er minder gif, stikstof en fosfaat in het water terecht. Maar ook hier wordt in de poldersloten water uit het kanaal ingelaten, om de waterstand op peil te houden.”

Wat is de invloed van lisdodden op de waterkwaliteit?

“De Nije Mieden is onlangs begonnen met een proef om lisdodde te telen. Lisdodde kan heel veel voedingsstoffen opnemen uit de bodem en het water. Daardoor is het water, dat uit een perceel met lisdodden stroomt, meestal een stuk schoner dan het water dat er in stroomt. Waterzuivering door planten dus!

Een ander voordeel is dat in zo'n perceel veel plantenstengels dicht bij elkaar staan.

Daardoor kunnen er allerlei soorten waterdieren leven, die moerassen en dichte oevervegetaties nodig hebben. In het open water van sloten en meren maken deze geen kans.”

Bij De Nije Mieden hebben ze grote buizen onder hun dammen laten aanleggen. Waar is dat goed voor?

“Dat is gunstig voor de vissen. Die kunnen nu gemakkelijk heen en weer zwemmen en hebben een groter leefgebied gekregen. Veel vissen willen bijvoorbeeld paaien op plekken met ondiep en plantenrijk water. Dat wil zeggen dat ze op zulke plaatsen bij elkaar komen om hom of kuit af te scheiden. Zo planten ze zich voort. Als ze die plaatsen niet kunnen bereiken, komt die voortplanting in gevaar.

Je staat er misschien niet bij stil, maar in gezonde sloten is het een drukte van belang!”

Wat is het belang van een gezond onderwaterleven?

“Ieder organisme is onderdeel van het voedselweb. Hierin hangt alles met alles samen.

Watervlooien, larven van dansmuggen en andere insecten en ook sommige vissen zorgen er bijvoorbeeld voor dat algen opgeruimd worden. Waterroofkevers, libellenlarven en vissen eten insectenlarven, wat insectenplagen voorkomt. En natuurlijk profiteren bijvoorbeeld de zwaluwen van de dansmuggen, die uit de sloten komen.

Bepaalde larven hebben specifieke planten nodig. Zo kan een zeldzame libel, de groene glazenmaker, niet zonder krabbescheer. Dat is een plant die voornamelijk in laagveengebieden groeit, maar alleen in schoon water. Als het te vervuild is en ook als de sloten gehekkeld worden, groeit er geen krabbescheer. Dan kan de groene glazenmaker haar eitjes niet kwijt en zal dit mooie insect verdwijnen.”

(Ko-)finanziert von
der Europäischen Union
(Mede) gefinanciert
door de Europese Unie

Deutschland – Nederland

Paludi & Markt

*Het project Pauldi & Markt wordt uitgevoerd in het kader van het Interreg VI-programma
Deutschland-Nederland en wordt medegefinancierd door de Europese Unie, het Nederlandse
Ministerie van Economische Zaken (EZK), MB Niedersachsen, alsmede de provincies Fryslân,
Drenthe en Gelderland.*

www.de-nl.eu